

Gebeurt er iets met het Raamplan 1994?

Onder redactie van: A.J.J.A. Scherpbier, C.R.M.G. Fluit en R. Venekamp namens de Interfacultaire Werkgroep Praktisch Medisch Onderwijs

Het Raamplan 1994 is in de faculteiten een belangrijk gespreksonderwerp. Om de landelijke discussie te stimuleren organiseerde de Interfacultaire Werkgroep Praktisch Medisch Onderwijs bijeenkomsten over de diverse aspecten van het Raamplan. Een beperkt aantal van de voordrachten die op deze bijeenkomsten zijn gehouden wordt gepubliceerd. In dit Bulletin zijn artikelen van Raghoobar-Krieger et al., Kruijthof en Klazinga opgenomen.

Inleiding

Het Raamplan is door het Disciplineoverleg Medische Wetenschappen geaccepteerd als leidraad voor de inrichting van het onderwijs waarbij nadrukkelijk is vermeld dat de discipline gebonden eindtermen slechts een bijlage zijn.¹ Het Raamplan 1994 dreigt nu een van de meest geciteerde medisch onderwijskundige documenten in Nederland te worden. Tot ongeveer juni 1995 was het visitatierapport een serieuze concurrent maar inmiddels lijkt het Raamplan gewonnen te hebben. Ons inziens is deze topospositie volkomen terecht omdat het Raamplan bij uitstek geschikt is als uitgangspunt voor discussies over de inhoud, en vormgeving en organisatie van het onderwijs en als basis voor onderzoek van onderwijs. In dit voorwoord worden de ontwikkelingen rondom het Raamplan geschetst, als een inleiding op een aantal artikelen die in dit tijdschrift zullen verschijnen.

Activiteiten naar aanleiding van het Raamplan

Het Raamplan is over het algemeen enthousiast ontvangen. De eerste gepubliceerde schriftelijke reacties in het onderwijsnummer van Medisch Contact bevestigen deze indruk.² In de artikelen in het onderwijsnummer van 1994 wordt beschreven dat er talrijke activiteiten

ontplooid zijn of zullen worden om de curricula aan het Raamplan te toetsen. Voor relatieve buitenstaanders is het niet duidelijk of deze mooie plannen allemaal gerealiseerd konden worden. Dat we dat niet weten is logisch omdat dergelijke locale activiteiten meestal in interne notities worden beschreven. Deze notities, in bibliotheekkringen niet voor niets 'het grijze circuit' genoemd, hebben een beperkt verspreidingsgebied en worden door een klein aantal mensen gelezen. Vanwege het belang van gegevens over de aansluiting van het Raamplan en curricula voor alle faculteiten leek het belangrijk om het interfacultair overleg over het Raamplan te bevorderen. Daarom zijn er in het studiejaar 1994-1995 een tweetal landelijke activiteiten georganiseerd. De eerste activiteit was dat er door de organisatoren van het Gezond Onderwijs Congres 1994 een workshop is gepland waarin een vertegenwoordiger van elke faculteit een samenvatting heeft gegeven van de activiteiten in de eigen faculteit en ook is er overlegd tijdens de workshop over de wijze waarop het Raamplan een leidraad kan zijn voor de invulling van het curriculum.³

In het volgende Gezond Onderwijs Congres krijgt dit onderwerp in een postersessie ook weer de nodige aandacht. Een tweede activiteit kwam vanuit de interfacultaire werkgroep Praktisch Medisch Onderwijs. Deze werkgroep bestaat uit leden van alle faculteiten, die ongeveer zes keer per jaar bijeenkomen om te

overleggen over onderwerpen die van belang zijn voor het Praktisch Medisch Onderwijs. Voor de bijeenkomsten in 1994-1995 werd besloten dat het Raamplan het thema voor de bijeenkomsten was.

Er werden een aantal sprekers uitgenodigd om diverse aspecten van het Raamplan te belichten. Naar aanleiding van deze voordrachten vond steeds een uitvoerige discussie plaats, waarbij ook de praktische ervaringen in de verschillende faculteiten ten aanzien van het Raamplan aan de orde kwamen. Een aantal van de sprekers was bereid om hun voordracht te bewerken tot een artikel voor het Bulletin. In dit Bulletin treft u drie van deze artikelen aan. Omdat bij het ter perse gaan van dit nummer nog niet helemaal zeker was hoeveel artikelen geplaatst kunnen worden in volgende Bulletins, is ervoor gekozen om in deze inleiding geen opsomming te geven.

Artikelen over het Raamplan en de onderwijspraktijk

De artikelen die tot nu toe zijn verschenen naar aanleiding van het Raamplan kunnen verdeeld worden in opiniërende artikelen en verslagen van onderzoek van onderwijs. De opiniërende artikelen gaan meestal over de onderdelen 'het profiel van de basisarts' en de 'algemene eindtermen'. Dit zijn ook de onderdelen waarvan het belangrijk is om een mening over te vormen, die mening kenbaar te maken en ter discussie te stellen. De artikelen van Kruijthof en Klazinga in dit Bulletin zijn voorbeelden van opiniërende artikelen. Over het algemeen is men enthousiast over de inhoud van deze onderdelen maar er is ook wel enige bezorgdheid bij de auteurs of hetgeen in het Raamplan wordt gesteld wel haalbaar is. De verslagen over onderzoek van onderwijs betreffen meestal de onderdelen 'problemen' en de 'disciplinegebonden eindtermen'. In het eerder geciteerde verslag van de workshop wordt een samenvatting gegeven van het onderzoek dat op dat

moment gedaan was.³ Het artikel van Raghober-Krieger et al. in dit nummer bevestigt een aantal andere bevindingen van onderzoek naar het Raamplan in verschillende faculteiten namelijk dat de co-assistenten op dit moment niet kunnen voldoen aan de eisen gesteld in het Raamplan. Het is nog de vraag of het Raamplan aangepast moet worden of dat de co-assistenten moeten veranderen. Een argument voor de noodzaak om de co-assistenten te veranderen is de constatering dat er veel verschil is tussen wat individuele co-assistenten kunnen zien en kunnen doen. Deze constatering kan ondersteund worden door meerdere niet Raamplan gebonden onderzoeken.^{4 5}

Op het volgende Gezond Onderwijs Congres zullen ook een aantal interessante onderzoeksbevindingen in voordrachten worden gepresenteerd maar het is nog te vroeg om daar nu al iets over te schrijven.

Tenslotte

Het Raamplan geeft aanleiding tot discussie over de inhoud en de vormgeving van de opleiding. Of een en ander uiteindelijk zal leiden tot veranderingen in de opleiding tot basisarts is nog niet bekend. Maar het is wel voor het eerst in de historie van het medisch onderwijs dat er een concreet document is op basis waarvan onderzoek gedaan kan worden en opinies besproken kunnen worden. Totdat het volgende visitatierapport uit komt zal het Raamplan dan ook terecht het meest geciteerde document in de medisch onderwijskundige literatuur blijven.

Literatuur

1. Metz JCM, Pels Rycken-van Erp Taalman Kip EH, Brand-Valkenburg BWM van den. Raamplan 1994, Artsopleiding. Nijmegen: Universitair Publicatiebureau, 1994.
2. Medisch Contact (onderwijsnummer) 1994: 49 (35).

3. Smal JA. Wat gebeurt er met het Raamplan? In: Pols J, Cate ThJ ten, Houtkoop E, Pollemans MC, Smal JA, redactie. *Gezond Onderwijs-4*. Houten/Zaventem: Bohn Stafleu van Loghum, 1995: 261-5.
4. Bender W, Haagedoorn EML, Oldhoff J. Oncologie onderwijs aan Europese medische faculteiten onbevredigend volgens een WHD IUICC-enquête. *Ned Tijdschr Geneesk* 1994; 138 (37): 874-7.
5. Verhoeven BH, Buys C, Dunselman GAJ, Essed GGM, Wolfhagen HAP, Scherpbier AJJA. Heeft het co-assistentenschap voor alle co-assistenten dezelfde inhoud? In: Pols J, Cate ThJ ten, Houtkoop E, Pollemans MC, Smal JA, redactie. *Gezond Onderwijs-4*. Houten/Zaventem: Bohn Stafleu van Loghum, 1995: 303-10.

DE AUTEURS

A.J.J.A. Scherpbier is arts en hoofd van het Skillslab in Maastricht.

C.R.M.G. Fluit is arts-onderwijskundig medewerker van de werkgroep Praktisch Klinisch Onderwijs in Nijmegen.

R. Venekamp is arts-onderwijscoördinator bij de vakgroep chirurgie in Groningen.

Allen zijn lid van de Interfacultaire Werkgroep Praktisch Medisch Onderwijs. De bijeenkomsten in 1994-1995 zijn georganiseerd door C.R.M.G. Fluit en R. Venekamp.

Correspondentie-adres:

A.J.J.A. Scherpbier, Skillslab, Faculteit der Geneeskunde, Postbus 616, 6200 MD Maastricht.